

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa **M., a.s., P.**, zastúpeného advokátom JUDr. P. S., M., proti odporkyni **E. T.**, bývajúcej M., o **zaplatenie 470.600,- Sk s prísl.**, vedenej na Okresnom súde Žiar nad Hronom pod sp. zn. 4 C 288/2006, o dovolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 27. marca 2008 sp. zn. 12 Co 28/2008, takto

r o z h o d o l :

Zrušuje rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici z 27. marca 2008 sp. zn. 12 Co 28/2008 a vec mu vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Žiar nad Hronom rozsudkom z 21. novembra 2007 č.k. 4 C 288/2006-132 zaviazal odporkyňu na zaplatenie 470.600,- Sk s úrokom z omeškania 17,6 % ročne od 12. apríla 2000 do zaplattenia a náhradu trov konania. Pri svojom rozhodovaní vychádzal zo skutočností, že odporkyňa je ako jediná dedička právnou nástupkyňou súdneho exekútora JUDr. V. Š., zomretého X.. Dedičské konanie po ňom bolo právoplatne ukončené X.. Tento súdny exekútor viedol exekúcie v prospech pôvodne oprávneného S., a.s., ktorej právnym nástupcom sa stal navrhovateľ. JUDr. V. Š. boli zložené zálohy na odmenu exekútora v týchto exekučných veciach spolu v sume 470.600,- Sk. JUDr. V. Š. bol 11. apríla 2000 odvolaný z funkcie súdneho exekútora a ako jeho náhradník bol ustanovený súdny exekútor J. K., ktorému však JUDr. Š. neodovzdal žiadnu agendu, ani finančné prostriedky. Podľa vyjadrenia Slovenskej komory exekútorov nebolo možné z objektívnych príčin po zániku exekútorského úradu JUDr. Š. postupovať v súlade s ust. § 16a ods. 1 a 2 Exekučného poriadku (ExPor) a vykonať súpis stavu exekučných spisov, ani ich finančné vyúčtovanie. Náhradný súdny

exekútor zomrel a ako jeho náhradný exekútor bol ustanovený Mgr. J. G., ktorý však exekučné spisy z agendy JUDr. V. Š. v rámci preberanej agendy po J. K. neprebral. Navrhovateľ si svoju pohľadávku uplatnil do dedičstva 23. augusta 2006, no táto bola popretá. Súd dospel k záveru, že smrťou súdneho exekútora JUDr. V. Š. prešli na odporkyňu dlhy z neuskutočnenej exekučnej činnosti. Momentom, kedy sa navrhovateľ dozvedel o nemožnosti vykonať finančné vyúčtovanie poskytnutých záloh, je čas ukončenia dedičského konania (20. január 2006). Z toho súd vyvodil, že žaloba o zaplatenie 470.600,- Sk s príslušenstvom titulom bezdôvodného obohatenia bola podaná v objektívnej trojročnej lehote pre uplatnenie bezdôvodného obohatenia a bola dôvodná.

Na odvolanie odporkyne Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom z 27. marca 2008 sp. zn. 12 Co 28/2008, zmenil napadnutý rozsudok tak, že návrh zamietol a odporkyňu priznal voči navrhovateľovi náhradu trov konania. Stotožnil sa s názorom súdu prvého stupňa, že navrhovateľ je právny nástupca S., a.s., ďalej že odporkyňa je univerzálnou právnou nástupkyňou súdneho exekútora JUDr. Š., ktorý zomrel X., ako aj to, že pohľadávka v sume 470.600,- Sk predstavuje zaplatené preddavky na odmenu súdneho exekútora. Dospel však k záveru, že pohľadávka nemohla byť v čase podania návrhu uplatnená voči odporkyňu. Podľa názoru odvolacieho súdu nedošlo k bezdôvodnému obohateniu, keďže podmienka zmenšenia majetku na strane navrhovateľa ako jeden zo znakov bezdôvodného obohatenia vyplývajúcich z § 451 ods. 1 a 2 O.z. doposiaľ nie je naplnená. Poskytnuté zálohy na trovy exekučného konania sú stále predmetom celkového vyúčtovania trov, keďže exekúcie doposiaľ neboli skončené ani v jednom z prípadov, v ktorých záloha bola poskytnutá. Poukázal tiež na to, že podľa § 16 ods. 1 písm. c/ ExPor účinného do 31. augusta 2005 výkon funkcie exekútora JUDr. V. Š. zanikol odvolaním exekútora. Podľa § 16 ods. 6 ExPor pri zániku výkonu funkcie exekútora podľa ods. 1 komora určí náhradníka. Náhradník vykonáva exekučnú činnosť vo svojom mene a v konaniach pokračuje na základe pôvodného poverenia. Z obsahu spisu zistil, že za náhradníka bol vymenovaný J. K., ktorý mal v exekučných veciach konať ďalej. Z jeho tvrdenia vyplynulo, že po JUDr. Š. neprevzal žiadne zálohy, ani žiadne spisy. J. K. bol

v zmysle § 16a ods. 3 ExPor povinný zabezpečiť výkon exekúcie v neukončených exekučných konaniach a postupovať podľa § 208 ExPor, v zmysle § 16a ods. 8 ExPor. však nezodpovedal za náhradu škody spôsobenej exekútorom, ktorého exekútorský úrad zanikol. Tento súdny exekútor X. zomrel a za jeho náhradníka bol ustanovený Mgr. J. G., ktorý by mal pokračovať v konaniach. Odvolací súd poukázal na ust.

§ 16a ExPor a z neho vyplývajúce povinnosti náhradníka, ako aj Slovenskej komory exekútorov. V zmysle § 2 ods. 1 ExPor súd uzavrel, že súdny exekútor je pri výkone exekučnej činnosti verejným činiteľom a výkon exekučnej činnosti je výkonom verejnej moci, a teda jeho zodpovednosť za škodu je zodpovednosťou za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci upravenej zákonom č. 514/2003 Z.z. Zdôraznil tiež, že preddavok na odmenu exekútora a náhradu jeho hotových výdavkov sa viaže ku konkrétnej exekúcii a nie je vlastníctvom ani majetkom exekútora, pokiaľ nie je právoplatne rozhodnuté o trovách exekúcie. K námietke navrhovateľa, že odvolanie podal právny zástupca odporkyne ako neoprávnená osoba, pretože ho podal „za navrhovateľku“, uviedol, že tento text treba vykladať v súlade s § 205 ods. 1 O.s.p., § 42 ods. 3 O.s.p. a § 41 ods. 2 O.s.p. Tento text nespôsobil, že odvolanie podala neoprávnená osoba a že by bolo nevyhnutné odvolanie odmietnuť.

Proti rozsudku odvolacieho súdu podal navrhovateľ dovolanie a žiadal, aby dovolací súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu v zmysle § 243b ods. 1 O.s.p. v celom rozsahu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Prípustnosť dovolania založil na ustanovení § 238 ods. 1 O.s.p. a dôvodnosť oprel o existenciu vady konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p., teda že rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Poukázal na skutočnosť, že súd na vec aplikoval nesprávny právny predpis, keď použil ustanovenie Exekučného poriadku účinného do 31. augusta 2005, pričom v čase odvolania súdneho exekútora JUDr. V. S. tento predpis nebol účinný a nemohol sa vzťahovať na postup zúčastnených subjektov. Exekučný poriadok ani v jeho vtedajšej (znenie do 31. januára 2002), ani v jeho súčasnej podobe neobsahuje úpravu režimu nakladania s preddavkom na trovy exekúcie, a teda sa naň aplikuje režim Občianskeho zákonníka. Ak teda JUDr. V. Š. poskytnuté preddavky ustanovenému náhradníkovi dobrovoľne nevydal tak, aby mohol byť naplnený účel zákona, ale naopak poskytnuté preddavky úmyselne a bez právneho dôvodu zadržal, nepochybne sa na úkor navrhovateľa obohatil. Zistenie, či navrhovateľ je oprávnený domáhať sa vydania bezdôvodného obohatenia od odporkyne ako univerzálnej právnej nástupkyne zomretého súdneho exekútora je potom otázkou zásadného právneho významu. Zastáva pritom názor, že absencia osobitnej právnej úpravy mu umožňuje uplatniť si jeho vydanie voči odporkyni podľa všeobecných právnych predpisov. Na záver namietol, že dovolací súd konal a prejednal odvolanie, ktoré bolo podané neoprávnenou osobou, JUDr. P. K., vtedajším právnym zástupcom odporkyne vo vlastnom mene.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 238 ods. 1 O.s.p.) bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok odvolacieho súdu a dospel k záveru, že ho treba zrušiť.

Ohľadom posúdenia otázky, či odvolanie podané JUDr. P. K. z 28. decembra 2007 obsahujúce text „podávam za odporkyňu“ bolo podané oprávnenou osobou sa dovolací súd stotožnil s právnym názorom odvolacieho súdu. V zmysle § 41 ods. 2 O.s.p. každý úkon posudzuje súd podľa jeho obsahu, aj keď je úkon nesprávne označený. Podľa § 18 ods. 1 Zákona o advokácii (ZoA) je advokát povinný pri výkone advokácie chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta a riadiť sa jeho pokynmi. Podľa § 18 ods. 2 ZoA je advokát povinný pri výkone advokácie konať čestne a svedomito, dôsledne využívať všetky právne prostriedky a uplatňovať v záujme klienta všetko, čo podľa svojho presvedčenia pokladá za prospešné. Pritom dbá na účelnosť a hospodárnosť poskytovaných právnych služieb. Právny zástupca odporkyne pri podaní odvolania konal v rozsahu udeleného plnomocenstva a v zmysle § 18 ods. 1 a 2 Zákona o advokácii. Konanie odporkyne nijakým spôsobom nebolo rozporné s postupom jej právneho zástupcu, a preto možno mať za to, že odvolanie bolo podané v mene odporkyne a na jej účet, v zmysle jej vôle jej právnym zástupcom pri plnení si povinností advokáta.

Z napadnutého rozsudku odvolacieho súdu jednoznačne vyplýva, že súd otázku práv a povinností súdneho exekútora, ktorého úrad zanikol jeho odvolaním, jeho náhradníka, Slovenskej komory exekútorov, ako aj ďalších subjektov, posudzoval v zmysle Exekučného poriadku platného a účinného do 31. augusta 2005, t.j. v znení zákona č. 341/2005 Z.z. K odvolaniu JUDr. V. S. z funkcie súdneho exekútora došlo k 11. aprílu 2000, teda v čase, kedy sa naň právna úprava obsiahnutá v aplikovanom právnom predpise nemohla vzťahovať. Aplikácia nesprávneho právneho predpisu súdom mohla mať dopad na ďalšie hodnotenie práv a povinností vyplývajúcich účastníkom konania alebo iným subjektom, ako aj počítanie lehôt či zohľadnenie iných právnych skutočností rozhodných pre správne posúdenie veci. V tomto prípade sú to najmä otázka naplnenia znakov bezdôvodného

obohatenia podľa § 451 a nasl. O.z., prípadne posúdenie plynutia lehôt podľa § 107 O.z. v spojení s § 111 a nasl. O.z., ako aj zistenie pasívnej legitímácie odporkyne.

Rozhodovanie súdu podľa právneho predpisu, ktorý v rozhodnom čase nebol účinný zakladá takú vadu preskúmaného rozhodnutia, ktorá spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací preto rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 243b ods. 2 O.s.p.).

Keďže aplikácia nesprávneho (neúčinného) právneho predpisu na vec zakladá dôvod pre zrušenie napadnutého rozhodnutia a vrátenie veci na ďalšie konanie, dovolací súd sa nezaoberal ďalšími námietkami navrhovateľa, ani neriešil meritórne otázky, ktoré bude preskúmať odvolací súd v ďalšom konaní.

O trovách dovolacieho konania dovolací súd nerozhodoval, pretože o nich spolu s trovami pôvodného konania rozhodne odvolací súd (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 29. septembra 2009

JUDr. Martin V l a d i k, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: